



Sant Vicenç d'Espinalbet

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona d'Espinalbet.
Emplaçament S'hi accedeix des de la ctra. BV-4243, aprox. Km 4,8 agafar el camí de la dreta.

Coordenades:

Latitud: 42.11891
Longitud: 1.80793
UTM Est (X): 401459
UTM Nord (Y): 4663666

Classificació

Número de fitxa 08050 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Barroc Contemporani Neoclàssic
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA NÚM. 3204
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 001203900DG06C0001JY
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 07/06/2011 - 02:00

Descripció

L'església de Sant Vicenç d'Espinalbet està situada al vessant sud de la serra de la Figuerassa, per sobre de la carretera de Berga als Rasos de Peguera i al costat del torrent de Tagast. L'església té adossada la rectoria i al costat també hi ha les restes del castell d'Espinalbet, conformant un interessant i pintoresc conjunt. L'església és un edifici conformat per una nau de planta rectangular orientada amb la capçalera al nord-oest i els peus i l'entrada al sud-est, i amb dos cossos, de planta també rectangular, adossats als murs laterals, que es corresponen amb les capelles laterals; al costat sud-est hi ha el campanar de planta quadrangular, en l'angle o zona on també s'adossa la rectoria. En conjunt els murs són bastits amb carreus desbastats i pedres irregulars, algunes zones amb una disposició i acabat més regular i uniforme, i a les cantoneres blocs de pedra picada i polida. La nau té coberta a dos vessants, els cossos de les capelles laterals a un sol vessant i el campanar a quatre aigües. Pel que fa a les obertures, la majoria es troben a la façana principal, orientada al sud-est, destaca la porta d'entrada principal al temple, formada per un arc rebaixat de dovelles de pedra i muntants també de pedra tota amb acabat picat i polit; a la clau de l'arc hi ha una petita cartel·la en relleu amb la data 1791 incisa (la porta té un arc de descàrrega fet en pedra per sobre). Damunt la porta s'obre un òcul força gran, la seva forma circular és feta en peces de pedra ben tallada i polida amb l'angle tallat al biaix. Per sobre encara hi ha una altra obertura, de traça senzilla i emmarcada en carreus similars als del parament del mur; a la part més de llevant de la façana (correspon ja al cos de les capelles), hi ha dues altres petites finestretes. A la resta de murs trobem algunes altres petites i senzilles finestres. El campanar, té a la part superior quatre obertures, una a cada façana, amb llinda en arc de mig punt fetes amb material similar al dels murs; damunt les obertures una petita motllura volta el perímetre del campanar.

A l'interior, un cancell de fusta ens dona accés al temple. La nau té al fons el presbiteri, lleugerament més alt, un parell de graons, i separat de la nau per una barana metàl·lica, en el mur de la capçalera o presbiteri (no hi ha absis) hi ha una fornícula amb un Sant Vicenç Màrtir o de la Roda, als laterals unes peanyes de fusta amb altres imatges: un Sant Miquel Arcàngel i una Mare de Déu del Roser; també a la zona de l'altar trobem altres talles, un crucifix i també un Sant Galderic (escultura de fusta feta per l'Associació de veïns d'Espinalbet). A les capelles laterals, al costat més sud, tenim una capella amb un altar d'obra i una Mare de Déu dels Dolors, i a la capella del costat un Jesús Crucificat, i després la porta que dona a les escales de comunicació amb la rectoria, el cor i campanar. Al lateral més nord, des dels peus trobem la capella que acull la pica de beneir (una bonica peça tallada en pedra i amb decoració de motius florals en relleu, dins una reixa), la capella del mig hi ha un confessionari (interessant de fusta) i a la següent un altre altar amb una talla d'una Mare de Déu del Carme. Les capelles més properes al presbiteri són de més profusió i treball, en aquestes dues hi ha un altar constituït per mesa i retaule d'obra i guix amb estructures arquitectòniques diferents en cadascuna. I la capella del crucifix és decorada amb pilastres i frontó corb en relleu. L'interior, tant de la nau i presbiteri com de les capelles és pintat, en algunes parts amb estil neoclàssic.

Es pot accedir a la imatge que presideix l'església (Sant Vicenç) a través d'una escala que ens condueix a una habitació a mode de cambril però sense cap mena de decoració. A la part posterior de l'altar hi ha la sagristia.

Observacions:

(Cont. Descripció) Als peus damunt del cancell s'alça el cor, suportat en una volta en arc rebaixat. La volta de la nau és de llunetes, amb arcs faixons de separació dels trams, i és bastida en maó. L'interior de la nau i les capelles és enguixat i pintat.

Història

Les referències documentals conegudes de l'església de Sant Vicenç d'Espinalbet es remunten a l'època medieval, ja que la parròquia d'Espinalbet s'esmena en l'acta de consagració de Santa Maria de la Seu d'Urgell, (s. X o inicis del XI).

Al llarg del segle XII consten diferents referències del lloc d'Espinalbet, època en que figura com a propietat de la família vescomtal del Berguedà. El conegut trobador Guillem de Berguedà heretà del seu pare el vescomte Guillem de Berguedà (1183) els castells de Puig-Reig, Madrona, Espinalbet, Casserres i Montmajor, junt amb altres importants deixes patrimonials, però no el títol de vescomte. En el testament del trobador Guillem de Berguedà, 1187, hi figuren diferents referències al terme de Castellar del Riu, i en concret a Espinalbet, en aquestes trobem que es refereix també al delme de Sant Vicenç d'Espinalbet, especificant que ell i el seu pare el retenien injustament, i especifica que vol i mana que aquest delme sigui per aquesta església de Sant Vicenç i els seus successors per a la salut de la meua ànima i de tots els seus parents. (VVAA:1985: 40-41).

Les informacions de la visita al deganat del Berguedà del 1312 citen aquesta església com a parroquial i així continua durant segles, ja que al segle XVIII segueix constant com a parroquial, la qual a més tenia la sufragània de Sant Martí de Coforb.

Tot i els orígens medievals de Sant Vicenç d'Espinalbet, el temple que ens ha arribat avui dia respona a una obra bastida en època moderna entre els segles XVII i XVIII, tot i que també amb alguns reformes posteriors. Tanmateix, la seva fonamentació o el seu subsòl pot resguardar restes de l'edifici de l'època medieval.

Bibliografia

- GUILLEM DE BERGUEDÀ I ALTRES TROBADORS (1986): Obra poètica. (Pròleg de Martí de Riquer). Edicions de l'Albí, Escriptors Berguedans, núm. 2, Berga.
- RIQUER, M. de (1971: 280): Guillem de Berguedà. Vol. I: Estudio Histórico, literario y lingüístico. Espluga de Francolí: Abadia de Poblet, 1971.
- SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
- VVAA. (1985): "Catalunya Romànica. XII. El Berguedà", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històric-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.
- VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.



